

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Πράξη «Επιστημονική υποστήριξη σχεδιασμού εξειδίκευσης δράσεων ΠΕΣ»
- MIS 5001036

2η Περιοδική Έκθεση παρακολούθησης μαθητικής διαρροής (ΜΔ) και συμπερασμάτων Μέρος Α΄

Προκόπης Πανδής

Εμπειρογνώμονας ΙΕΠ
βάσει της υπ'αριθ. 19/27-4-2018 Πράξης του Δ.Σ. του ΙΕΠ
(αρ. πρωτ. 4461/27-4-2018, ΑΔΑ 6ΣΧ1ΟΞΛΔ-ΔΙΥ)

ΙΕΠ 2018

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Όπου διατυπώνονται απόψεις στην παρούσα μελέτη αποτελούν απόψεις του συγγραφέα και όχι απαραίτητα επίσημες θέσεις του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή.....	3
2. Κατάλογος Εκκλησιαστικών Σχολείων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.....	4
3. Η μαθητική διαρροή στα Γυμνάσια της ελληνικής εκκλησιαστικής εκπαίδευσης.....	5
4. Η μαθητική διαρροή στα Λύκεια της ελληνικής εκκλησιαστικής εκπαίδευσης.....	7
5. Συμπεράσματα.....	10

1. Εισαγωγή

Η εκκλησιαστική εκπαίδευση στην Ελλάδα αναθεωρήθηκε στο σύνολό της με τις διατάξεις του ν. 3432/2006. Με τον νόμο αυτό αναθεωρήθηκε στο σύνολό του το μέχρι τότε ισχύον νομικό πλαίσιο για τις σχολικές μονάδες της εκκλησιαστικής εκπαίδευσης και ρυθμίστηκαν επί μέρους ζητήματα για την εναρμόνιση της λειτουργίας των σχολικών αυτών μονάδων με τις αντίστοιχες της δημόσιας εκπαίδευσης. Σύμφωνα με τον Ανδρεόπουλο (2009) ο εκσυγχρονισμός του νομικού πλαισίου των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης (Πανεπιστημιακής και Τεχνολογικής), αλλά και της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είχε καταστήσει επιβεβλημένη μια νέα προσέγγιση για τις σχολικές μονάδες της εκκλησιαστικής εκπαίδευσης, με στόχο την αναβάθμισή τους έτσι ώστε να αντιμετωπιστούν δύο μεγάλα προβλήματα:

α) η ολοένα και αυξανόμενη μείωση του μαθητικού πληθυσμού στα εκκλησιαστικά σχολεία. Και αφού αντιμετωπιστεί αυτό το πρόβλημα με τη συγκράτηση κατ' αρχάς του αριθμού σπουδαστών στις εκκλησιαστικές σχολές και μεσοπρόθεσμα την αριθμητική αύξησή τους να αντιμετωπιστεί το έτερο και μείζον πρόβλημα που μαστίζει τη διοικούσα Εκκλησία και συγκεκριμένα,

β) η κάλυψη των χιλιάδων κενών οργανικών – ιερατικών / εφημεριακών θέσεων, αλλά και θέσεων λαϊκών υπαλλήλων (ανδρών και γυναικών) με ειδίκευση σε θέματα ποιμαντικής διακονίας σε ιερές μητροπόλεις και εκκλησιαστικούς οργανισμούς ανά την Ελλάδα.

Βάσει του ν. 3432/2006 συνεχίζουν να λειτουργούν τα Εκκλησιαστικά Λύκεια (τα οποία εξακολουθούν να διέπονται ως προς την ίδρυση, οργάνωση και εν γένει λειτουργία τους από τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 2525/1997) και τα Εκκλησιαστικά Γυμνάσια (τα οποία εξακολουθούν να διέπονται ως προς την εν γένει οργάνωση και λειτουργία τους από τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 5 του άρθρου 69 του ν. 1566/1985). Στα Εκκλησιαστικά Γυμνάσια και Λύκεια δικαίωμα εγγραφής έχουν μόνο άνδρες μαθητές. Ειδικότερα, στα Εκκλησιαστικά Γυμνάσια μπορούν να εγγραφούν απόφοιτοι Δημοτικών Σχολείων (λαϊκοί και κληρικοί) και στα Εκκλησιαστικά Λύκεια δικαίωμα εγγραφής έχουν οι κάτοχοι απολυτηρίου Γυμνασίου ή Εκκλησιαστικού Γυμνασίου. Επιπλέον με τον νόμο αυτό:

α) Ιδρύονται τα – μονοετούς φοίτησης – Εκκλησιαστικά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΙΕΚ), τα οποία έρχονται να αντικαταστήσουν την καταργηθείσα - με βάση το άρθρο 20, παρ. 2 του ίδιου νόμου - Δ' τάξη των Εκκλησιαστικών Λυκείων, στην οποία οι μαθητές διδάσκονταν αμιγώς εκκλησιαστικά και θεολογικά μαθήματα

και τα οποία προσφέρονται πλέον στα ΙΕΚ για αποφοίτους, όχι μόνο (των 3ετούς φοίτησης εφεξής) εκκλησιαστικών λυκείων, αλλά κάθε είδους σχολείου μέσης εκπαίδευσης (Γενικά Λύκεια, Επαγγελματικά Λύκεια, ΤΕΕ, κ.λπ.). Τα ΕΙΕΚ, τα οποία οργανώνονται και λειτουργούν με το ευέλικτο πλαίσιο που διέπει τον θεσμό της μεταλυκειακής επαγγελματικής κατάρτισης και συγκεκριμένα τον ν. 2009/1992 ΦΕΚ 18 Α', Κανονισμός Επαγγελματικής κατάρτισης και Λειτουργίας των Δημόσιων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης), έχουν διδακτικό προσωπικό αποτελούμενο από έμπειρους επαγγελματίες, και προσοντούχους εκπαιδευτικούς της Β/βάθμιας και απευθύνονται σε άνδρες και γυναίκες που επιθυμούν να αναδειχθούν, είτε ως κληρικοί (οι άνδρες), είτε ως λαϊκοί (άνδρες και γυναίκες) σε στελέχη της Ορθόδοξης Εκκλησίας, υψηλού μορφωτικού επιπέδου, σε θέσεις ιερατικές και διοικητικές.

2. Κατάλογος Εκκλησιαστικών Σχολείων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Τα Γενικά Εκκλησιαστικά Γυμνάσια και Λύκεια είναι δημόσια σχολεία που υπάγονται στο Υπουργείο Παιδείας (Διεύθυνση Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης). Είναι ισότιμα με τα υπόλοιπα γενικά σχολεία και λειτουργούν σύμφωνα με το Αναλυτικό Πρόγραμμα του ΥΠΠΕΘ. Διδάσκονται μαθήματα γενικής παιδείας (Θεωρητικής Κατεύθυνσης) και επιπλέον Θεολογικά μαθήματα και Βυζαντινή Μουσική σε κάθε τάξη με σκοπό τη θεωρητική και πρακτική κατάρτιση των νέων που ενδιαφέρονται να στελεχώσουν την Εκκλησία. Λειτουργούν τμήματα Πρόσθετης Διδακτικής Στήριξης, εργαστήρια φυσικών επιστημών και ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Οι μαθητές συμμετέχουν στις Πανελλαδικές Εξετάσεις, ενώ έχουν και τη δυνατότητα πρόσβασης με ειδικό ποσοστό στις Ανώτατες Εκκλησιαστικές Ακαδημίες. Επιπλέον, χορηγούνται υποτροφίες στους αριστούχους μαθητές από την Ιερά Σύνοδο. Ύστερα από τις τελευταίες συγχωνεύσεις σχολείων στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση λειτουργούν σήμερα συνολικά δεκαεπτά (17) εκκλησιαστικά σχολεία. Συγκεκριμένα επτά (7) Γυμνάσια και δέκα (10) Λύκεια. Αναλυτικά ο κατάλογος των εν λόγω σχολείων έχει ως εξής:

A/A	ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	ΠΕΡΙΟΧΗ
1	ΑΘΩΝΙΑΔΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ (ΓΥΜΝΑΣΙΟ – ΛΥΚΕΙΟ)	ΑΓΙΟ ΟΡΟΣ
2	ΓΕΝΙΚΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΒΕΛΛΑΣ	ΙΩΑΝΝΙΝΑ

3	ΓΕΝΙΚΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ & ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΛΑΜΙΑΣ	ΛΑΜΙΑ
4	ΓΕΝΙΚΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ & ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
5	ΓΕΝΙΚΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ & ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗ
6	ΓΕΝΙΚΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ – ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΠΑΤΜΙΑΔΑΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗΣ	ΠΑΤΜΟΣ
7	ΓΕΝΙΚΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΠΑΤΡΩΝ	ΠΑΤΡΑ
8	ΓΕΝΙΚΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΡΙΖΑΡΕΙΟΥ	ΧΑΛΑΝΔΡΙ
9	ΓΕΝΙΚΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ & ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΦΛΩΡΙΝΑΣ	ΦΛΩΡΙΝΑ
10	ΓΕΝΙΚΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ – ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΧΑΝΙΑ

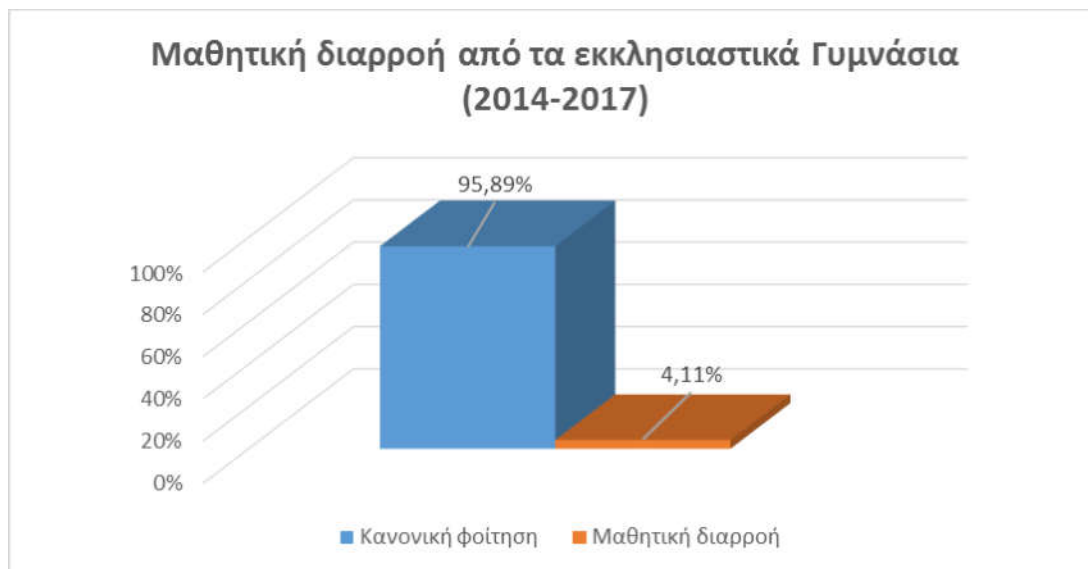
3. Η μαθητική διαρροή στα Γυμνάσια της ελληνικής εκκλησιαστικής εκπαίδευσης

Στον πίνακα που ακολουθεί μπορούμε να δούμε αναλυτικά τα στοιχεία της φοίτησης στα εκκλησιαστικά Γυμνάσια της χώρας κατά την τριετία 2014-2017.

Στοιχεία τριετίας 2014-2017	ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ <i>(με την παραδοχή ότι οι μετεγγραφέντες δε διαρρέουν)</i>
‘Δείγμα’ μαθητών	73
Φοίτησαν κανονικά	70

Μαθητική διαρροή	3
Μαθητική Διαρροή %	4,110%
Μετεγγραφές που 'προσμετρήθηκαν' στο ΦΟΙΤΗΣΑΝ ΚΑΝΟΝΙΚΑ	16
Πηγή: Πληροφοριακό σύστημα myschool (Αύγ. 2018), επεξεργασία: Παρατηρητήριο Μαθητικής Διαρροής ΙΕΠ	

Διαπιστώνουμε πως μόλις τρεις (3) μαθητές διέρρευσαν από τα εν λόγω σχολεία, με το ποσοστό της διαρροής να είναι 4,11%. Σημειώνεται, ωστόσο, πως στο πλήθος των ατόμων που φοίτησαν κανονικά προσμετρούνται και οι μαθητές που πήραν μετεγγραφή, οι οποίοι ήταν 16 στο σύνολο. Η διαφορά μεταξύ κανονικής φοίτησης και διαρροής αποτυπώνεται χαρακτηριστικά στο γράφημα που ακολουθεί.

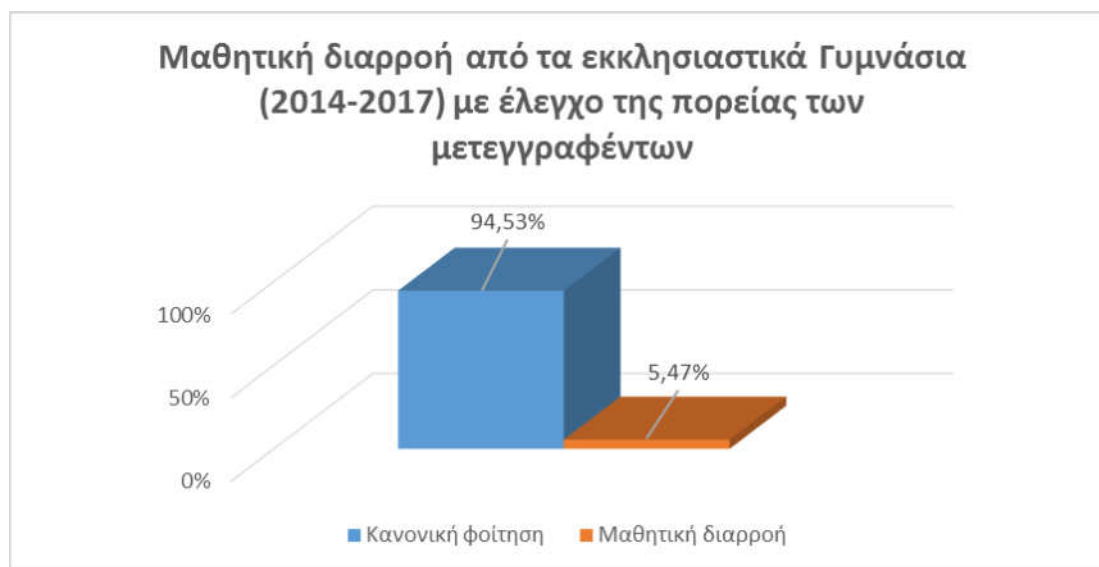

Το πλήθος των μαθητών που φοιτούν στα εκκλησιαστικά Γυμνάσια είναι πολύ μικρό και δεν είναι δυνατόν να επηρεάσει το γενικό σύνολο της μαθητικής διαρροής. Παρόλ' αυτά, κατόπιν άντλησης δεδομένων από το πληροφοριακό σύστημα myschool σχετικά με την "πορεία" των μαθητών των εκκλησιαστικών γυμνασίων που ήταν στο 'δείγμα' και μετεγγράφηκαν μετά το 1ο έτος (είτε κατόπιν προαγωγής είτε κατόπιν απόρριψης), προκύπτει εικόνα σχετικά με τη συνολική διαρροή, εφόσον κατέστη δυνατή η παρακολούθηση της πορείας των μαθητών που πήραν μετεγγραφή. Στον ακόλουθο πίνακα αποτυπώνεται η μαθητική διαρροή προσθέτοντας και τα άτομα που μετεγγράφηκαν σε άλλες σχολικές μονάδες (16) και

διέρρευσαν από αυτές, με την άρση της παραδοχής ότι όσοι μετεγγράφονται θεωρούνται μη-διαρρέοντες. Γίνεται αντιληπτό πως η διαφορά είναι ελάχιστη, καθώς μόλις ένα (1) επιπλέον άτομο έχει διαρρεύσει σε σχέση με τον αρχικό πληθυσμό.

Στοιχεία τριετίας 2014-2017	ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ <i>(με έλεγχο της "πορείας" των μετεγγραφέντων)</i>
‘Δείγμα’ μαθητών	73
Μαθητική διαρροή	4
Μαθητική Διαρροή %	5,479%
Πηγή: Πληροφοριακό σύστημα myschool (Αύγ. 2018), επεξεργασία: Παρατηρητήριο Μαθητικής Διαρροής ΙΕΠ	

Το γράφημα που ακολουθεί αποτυπώνει την κατάσταση, όπως αυτή διαμορφώνεται με το ένα επιπλέον άτομο που διέρρευσε, το οποίο δεν αλλάζει τη γενική εικόνα που έχει διαμορφωθεί.

4. Η μαθητική διαρροή στα Λύκεια της ελληνικής εκκλησιαστικής εκπαίδευσης

Στον πίνακα που ακολουθεί βλέπουμε τα αναλυτικά στοιχεία φοίτησης στα εκκλησιαστικά Λύκεια της χώρας για την τριετία 2014-2017.

Στοιχεία τριετίας 2014-2017	ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ <i>(με την παραδοχή ότι οι μετεγγραφέντες δε διαρρέουν)</i>
‘Δείγμα’ μαθητών	173
Φοίτησαν κανονικά	171
Μαθητική διαρροή	2
Μαθητική Διαρροή %	1,156%
Μετεγγραφές που ‘προσμετρήθηκαν’ στο ΦΟΙΤΗΣΑΝ ΚΑΝΟΝΙΚΑ	36
<small>Πηγή: Πληροφοριακό σύστημα myschool (Αύγ. 2018), επεξεργασία: Παρατηρητήριο Μαθητικής Διαρροής ΙΕΠ</small>	

Από το σύνολο των 173 μαθητών που γράφτηκαν στα εκκλησιαστικά Λύκεια βλέπουμε πως μόλις δύο (2) διέρρευσαν (ποσοστό 1,15%), ενώ 36 μαθητές μετεγγράφηκαν σε άλλες δομές (ημερήσια και εσπερινά ΕΠΑΛ). Στο γράφημα που ακολουθεί βλέπουμε πως διαμορφώνεται η κατάσταση της μαθητικής διαρροής.

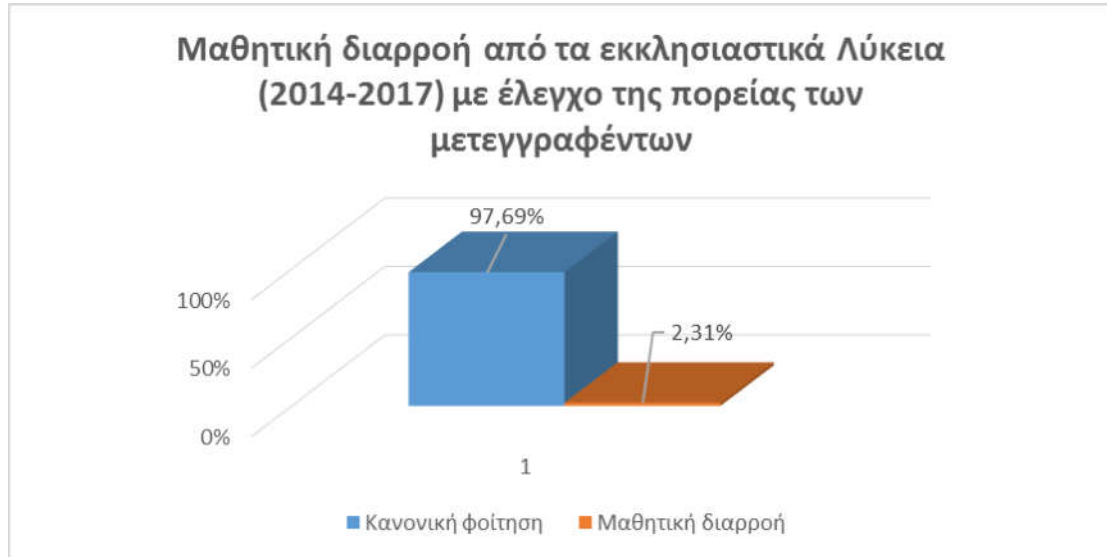

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται πώς διαμορφώνεται η κατάσταση της μαθητικής διαρροής αν προσθέσουμε τους διαρρεύσαντες από μετεγγραφή. Κατόπιν άντλησης δεδομένων από το πληροφοριακό σύστημα myschool σχετικά με την “πορεία” των μαθητών των εκκλησιαστικών γυμνασίων που ήταν στο ‘δείγμα’ και μετεγγράφηκαν μετά το 1ο έτος (είτε κατόπιν προαγωγής είτε κατόπιν απόρριψης), προκύπτει εικόνα σχετικά με τη συνολική διαρροή στα εκκλησιαστικά λύκεια, εφόσον κατέστη δυνατή η παρακολούθηση της πορείας των μαθητών που πήραν μετεγγραφή. Σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα, με την άρση της παραδοχής ότι όσοι μετεγγράφονται θεωρούνται μη-διαρρέοντες, στο σύνολο μόλις δύο (2) επιπλέον άτομα διέρρευσαν ανεβάζοντας τον συνολικό αριθμό των διαρρευσάντων στους τέσσερις (4).

Στοιχεία τριετίας 2014-2017	ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ <i>(με έλεγχο της "πορείας" των μετεγγραφέντων)</i>
‘Δείγμα’ μαθητών	173
Μαθητική διαρροή	4
Μαθητική Διαρροή %	2,312%

Πηγή: Πληροφοριακό σύστημα myschool (Αύγ. 2018), επεξεργασία: Παρατηρητήριο Μαθητικής Διαρροής ΙΕΠ

Το γράφημα που ακολουθεί αποτυπώνει την κατάσταση της μαθητικής διαρροής από τα εκκλησιαστικά Λύκεια, όπως αυτή διαμορφώνεται με τον έλεγχο της πορείας των μετεγγραφέντων.

5. Συμπεράσματα

Με βάση τα παραπάνω μπορεί να διαπιστώσει κανείς πως η μαθητική διαρροή από τις δομές της εκκλησιαστικής εκπαίδευσης (Γυμνάσια και Λύκεια) είναι πραγματικά πολύ μικρή και στην πραγματικότητα λόγω και του πολύ μικρού πλήθους των μαθητών δεν επηρεάζει καθόλου το σύνολο του ποσοστού της μαθητικής διαρροής της χώρας. Συνεπώς, η συμπερίληψη ή μη των εν λόγω σχολείων στην έκθεση αναφοράς για την μαθητική διαρροή δεν είναι καθοριστικής σημασίας.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη